

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА АДАПТИВНА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка адаптивна
Викладач (і)	доктор пед. наук, проф. Лисенко Н.В.
Контактний телефон викладача	0661735544
E-mail викладача	nelli.lysenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предмет вивчення - адаптивна педагогіка (адаптивна педагогічна система), представлена у змісті основних тем, як соціально обумовлена цілісність актуальних чинників впливу на формування особистості у період її становлення. Розглянуто чинники, що взаємодіють у неподільній єдності, а саме: сім'я, (родина чи особи, які виконують обов'язки батьків), педагоги закладу дошкільної освіти, громадські (втім, релігійні) організації , соціальне і педагогічне довкілля. У темах дисципліни проаналізовано динаміку становлення і розвитку її основних педагогічних категорій і напрямів наукових досліджень учених - представників адаптивної педагогіки, а також проаналізовані здобутки педагогів Х!Х – ХХ століть щодо актуальних чинників впливу на особистісний розвиток дітей дошкільного віку, втім, і дітей з ООП.

Проаналізовані міжнародні та вітчизняні нормативно – правові документи щодо захисту дитинства і материнства , які впливають на діяльність сучасних ЗДО різного типу і різних форм власності. Окреслені шляхи розвитку адаптивної педагогіки на перспективу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Цілями вивчення дисципліни є ознайомлення магістрів із теоретичними та практичними навичками забезпечення умов для успішної адаптації дітей у сім'ї, ЗДО, інших освітніх закладів; на оволодіння навичками розробки інноваційних технологій ефективного вирішення конфліктних ситуацій .

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Результати навчання

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПР-13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	012. Дошкільна освіта	4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Соціально – педагогічні функції адаптивної педагогіки. Сучасні наукові дослідження проблем адаптивної педагогіки.	2	2	16
Тема 2.Зміст, методи і форми розвитку адаптивної педагогіки. Дитинство та його захист у сучасних умовах.	2	4	10
Тема 3. Поняття ненасильства у класичних філософських (М. К. Рерих та ін.), психологічних і педагогічних теоріях.	2	4	12
Тема 4.Сімейне виховання і домашня освіта дітей у XIX - XX століттях	4	4	12
Тема 5.6. Педагогіка співпраці у практичній діяльності сучасних педагогів – новаторів	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік (за роботу на практичних заняттях 5x8=40 балів, 10 балів - самостійна робота). Максимальна - 50 балів, залік 50 балів
Вимоги до письмових робіт	Із урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf?_gl=1*1epm5vy*_ga*ODY4NDk5NTk5LjE2Nzc1NzI2MzU.*_ga_B6J5G9CVS8*MTcxNDU1OTg0My4xMjEuMS4xNzE0NTU5ODc1LjAuMC4w Вид контролю: залік Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях і КСР – максимальна – 100 балів). Зазначити: вид роботи (наприклад, письмова контрольна чи домашня для заочної форми; структуру завдань і бали за кожне з них; терміни написання (для денної – на якому занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії) для заочної – форму – від руки, друковану, електронний варіант
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 45 балів

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування, прочитані художні твори.
Підсумковий контроль	залік; форма здачі (комбінована - усне опитування і у формі тестування за 100 б. шкалою

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Самостійне виконання, власний аналіз та міркування. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту). Зазначити: вид роботи (наприклад, письмова контрольна чи домашня для заочної форми; структуру завдань і бали за кожне з них; терміни написання (для денної – на якому занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії).

Академічна доброчесність: Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).

- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція)

- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності” Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою: <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro%20zapobihannia-plahiatu>

Відвідування занять Обов’язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов’язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бондар В. Ш., Шапошнікова Ш.М., Севастюк М.С. Класична та адаптивна педагогіка в умовах багатоваріантного розвитку вищої освіти. (НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015.
2. Горова С.В. особа в інформаційному суспільстві: виклики сьогодення / С.В Горова: наук. ред .О.С. Онищенко. НАН України.- Київ, 2017.- 467 с.
3. Дахно І.І.Алієва В.М. Барановська. Право європейського союзу. К.: Центр навчальної літератури.2017. 365с.
4. Золотарьова С. А. Адаптивна педагогіка. Харків: Навчальний посібник. ДБТУ,2023. 24с.
5. Мартинчук О.В. Спеціальна педагогіка. Навчальний посібник. Київ. Столичний університет ім. Б. Грінченка.- 2017. 124с.

6. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки. Навчальний посібник. К.6 Центр навчальної літератури. 2017. 234с.
7. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства: монографія / О.С.Онищенко, В.М. Горовий, В.І. Попик та ін. /НАН України.-Київ, 2014.- 260с.
8. Соціальна педагогіка. К.: Академія .Центр навчальної літератури. 2019. 365с.

Викладач: _____ **Неллі ЛИСЕНКО** (доктор педагогічних наук, професор)